

ŠVIESĄ NEŠA ATEITIES KARTOMS

Živilė Symeonidis

*Teologijos mokslų daktarei, profesorei Aldonos Lingertat ką tik buvo paskirta 2021 metų JAV LB Švietimo Tarybos Nusipelnusio švietėjo premija. Šios talentingos, bet kuklios moters indėlis į JAV lietuvių bendruomenės veiklą išties yra reikšmingas. Skaitytojų dėmesiui – pokalbis su viena iš Bostono Šv. Petro lietuvių misijos vadovių, Neringos stovyklos Vermonte direktore **prof. Aldona Lingertat**.*

– Kas jus paskatino aktyviai įsitraukti į lietuvišką veiklą?

– Augau Bostone, kur Amerikos lietuvių veikla buvo labai gyva ir turtinga, mūsų šeima joje dalyvavo, tad nuo mažens buvau įtraukta į lietuvišką aplinką. Baigiau Bostono lituanistinę mokyklą ir daug metų joje mokytojavau. Be to dalyvavau skautų, šokių grupės, Bostono Šv. Petro parapijos veikloje. Su skautais vasarodavau Putname (Connecticut), pas Nekaltojo Prasidėjimo seseles, kurios vėliau Vermonte įsteigė Neringos vasaros stovyklą. Jai pradėjau vadovauti nuo 17 metų. Vėliau, kai ištekėjau, vasaromis ten vykdavau su vyru, mes kartu smagiai vadovavome šiai stovyklai.

Įsitraukusi į lietuvišką veiklą, susipažinau su įdomiais žmonėmis, kurie tapo draugais visam gyvenimui, man tapo žinoma turtinga Lietuvos praeitis. Turėjau daug progų dalyvauti lietuvių veikloje, panaudoti įvairius savo talentus ir energiją. Taip pat galėjau pagilinti ne tik lietuviškumą ir tikėjimą, bet ir pajusti be galo stiprius vietas bei visos JAV lietuvių bendruomenės ryšius.

– Ką jums reikia Neringos stovykla ir darbas su vaikais?

– Dirbti su vaikais yra smagu, bet tam reikia ir daug rengtis. Stovykloje yra daugybė nuostabių progų džiaugtis vaikų kūrybingumu ir energija, tačiau yra ir daug tokių momentų, kai reikia ypatingai kantriai bei atidžiai įsiklausyti į jų rūpesčius ir problemas. Stovykloje vaikai gali tikrai gražiai augti, tapti brandesni. Labai svarbi stovyklos darbuotojų, vadovų ir kitų stovyklautojų parama. Man ir kitiems darbuotojų bei vadovams tenka atsakomybė tėvų atvežtus vaikus padrąsinti, apsaugoti ir sudaryti progą jiems augti, tobulėti. Džiaugsmas jų akyse ir šypsenos jų veiduose yra nuostabus gerai atlikto darbo patvirtinimas.

Išties nuostabu bent dalį vasaros praleisti Neringoje. 50 metų dirbau ir tebedirbu drauge su labai kūrybingais žmonėmis, užsidegusiais lietuvių kultūrą, istoriją ir kalbą perduoti būsimoms kartoms. Šios žinios pateikiamos žaismingai – stovyklos programoje ne tik sportas, pasivaikščiojimai gamtoje, dainos, tautiniai šokiai, bet ir rimtos pamokėlės apie Lietuvos istoriją, geografiją, literatūrą ir papročius. Aptariamos asmens ugdymo temos, daug diskutuojama. Kiekvieną vasarą stovykloje pristatomos ne tik tikėjimo temos, bet ir skiriama laiko maldai bei susikaupimui.

Aldonai Lingertait paskirta 2021-ųjų JAV LB Švietimo Tarybos Nusipelnusio švietėjo premija

Kasmet parenkame naują Lietuvos istorijos temą ir vieną dieną skiriame jai. Istorijos dieną pamokėlių metu tema pristatoma stovyklautojams. Šią dieną vyksta užsiėmimai, o kai kurie įvykiai „išgyvenami“ vaidinimais. Pavyzdžiui, pristatant Sibiro tremtinių temą, stovyklautojai ne tik buvo supažindinti su tremtinių istorijomis, skaitė jų prisiminimus, bet ir dalyvavo vaikams pritaikytame kelių valandų „trėmime“, per kurį vadovai vaidino sovietinius okupantus. Istorijos dieną metu paprastai kuriame istorinius žaidimus. Sukūrėme ir „Knygnešių žaidimą“, kurio metu stovyklautojai stengėsi išradingai „pernešti“ slaptą spaudą. Kartą surengėme „Kryžių kalno“ naktinį žaidimą, tad stovyklautojai stengėsi slapta nunešti medžio šakas ir reikmenis kryžiui pastatyti numatytoje vietoje, kur budėjo vadovai. Esame smagiai suvaidinę ir Mindaugo karūnavimą, Vytauto karūnos istoriją, Lietuvos krikštą, kitus istorinius įvykius. Istorijos dieną dažnai baigdavome lietuvišku linksmavakariu, viduramžių ar Renesanso festivaliais. Per Žalgirio mūšio sukaktį šis istorinis įvykis buvo ne tik pristatytas formalių istorijos pamokėlių metu, bet ir žaismingai suvaidintas kaip strateginis komandų mūšis (su vandens balionų ir vandens nešimu puodeliais bei pylimu į kibirą, pakabinimą ant svirties). Buvo iškelta užduotis ginti savo žemę tol, kol vidury lauko pakils ir suplevėsuos Lietuvos vėliava. Mat kibiras ant svirties vis sunkėjo ir taip aukštyn kėlė ant kito svirties galo priristą vėliavą. Stovyklautojai gavo mažus popierinius puodelius ir juos pripylę vandens turėjo pernešti per įvairių kliūčių ruožą bei išvengti stovyklos vadovų „atakų“, kol jų komanda sėkmingai užbaigė misiją. Svarbiausi šiame žaidime buvo gerai suplanuotos diversijos ir komandinis darbas. O karštomis vasaros dienomis vandens balionai bei vandens sklidinį puodeliai buvo malonus šio „mūšio“ aspektas.

Panašiai pristatėme ir lietuvių literatūros temas. Su stovyklautojais skaitėme įvairių rašytojų kūrinių ištraukas. Esame rengę vakarus, skirtus įvairiems rašytojams ir poetams, pavyzdžiui Donelaičiui, Vincui Krėvei-Mickevičiui, Maironiui, Bernardui Brazdžioniui, Vytautui Mačerniui ir kitiems kūrėjams. Ne kartą vyko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno ir muzikos vakaras. Skaitėme jo bei jo žmonos Sofijos Čiurlionienės laiškus, miške klausėmės M. K. Čiurlionio simfonijos „Miškas“, piešėme šia tema. Meno pamokų metu buvo pristatytos M. K. Čiurlionio meno temos, vaikai jas naudojo savo kūryboje.

Per dramos pamokėles rengėme ir Dramos vakaro metu pristatėme vaidinimus pagal B. Brazdžionio „Meškiuką Rudnosiuką“, Birutės Pūkelevičiūtės „Skraidantį paršiuką“, Justino Marcinkevičiaus „Grybų karą“ ir kitus kūrinius. Vyresni stovyklautojai vaidino ištraukas iš Juozo Grušo „Barboros Radvilaitės“. Į literatūros pamokas įtraukėme ir lietuvių liaudies pasakas, padavimus, prietarus, mįsles ir patarles.

Dainavimo bei tautinių šokių pamokos taip pat labai padeda puoselėti lietuviškumą. Putnamo pikniko, dabar jau vadinamo Draugystės švente, metu stovyklautojai kasmet parengia šventinę programą.

Neringa ypatinga vieta ir dėl to, kad joje galima pajusti ypatingą Dievo buvimą. Čia suteikiama proga daugiau sužinoti apie katalikų tikėjimą, dalyvauti pamaldose, diskusijose arba susikaupimuose. Stovyklos Susikaupimo vakaras yra gana populiarius rimtas vakaras, kurio metu per vaidinimus, pasidalijimus, giesmes ir meno projektus bei rankdarbius stovyklautojai gali pamąstyti apie svarbias tikėjimo ir gyvenimo temas. Tuomet stovyklautojai supažindinami su Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos istorija, įvairiais šventaisiais ir kankiniais. Primenama apie lietuvių kankinius ir jų gilų tikėjimą. Žvakėmis papuoštas takelis paprastai veda jaunimą į apšviestą koplyčią, kur vakaras baigiamas maldą. Taip pat metų metus ryto maldos metu vaidinome ištraukas iš Biblijos pagal įvairias temas: „Dievo atpažinimas kasdienybėje“, „Dievas šaukia mane“ ir panašias.

Kartą po Susikaupimo vakaro programos ir po naktinio švilpuko aptikau keletą mergaičių, prie savo namelio atsigulusių pievoje ir žiūrinčių į nuostabiai spindinčias žvaigždes. Vakaras buvo be debesų, tad buvo matyti daug daugiau žvaigždžių, nei paprastai matoma mieste. Pabariau mergaites, kad jau turi būti savo lovose. Jos pažvelgė į mane labai nustebusios ir nuoširdžiai pasidalijo: „Ponia Aldona, mes kalbėjome apie Dievą!“ Tikiu, kad šios mergaitės prisimins žvaigždes ir Dievo artumą, o ne mano pabarimą. Tikiu, kad mūsų stovyklautojai ir toliau stengsis gilintis į savo dvasinį gyvenimą.

– Koks įvykis Neringos stovykloje tapo patvirtinimu, kad jūsų veikla yra labai prasminga?

– Tokių akimirkų buvo daug. Kai pavyksta suplanuoti programą ar pamoką, jaučiu dėkingumą. Kai jaunimas džiaugiasi kartu arba meldžiasi stovykloje, jaučiu gilų pasitenkinimą. Kai varpui

skambant stovyklautojai procesijoje tyliai keliauja į Beržų šventovę švęsti šv. Mišių, taip pat jaučiu kad esu ten, kur Dievas mane kviečia būti. O kai buvusieji stovyklautojai atveža savo vaikus į Neringą, man didelis džiaugsmas pamatyti jau subrendusius tėvus ir jų jaunos vaikus. Tokiais momentais aplanko daug šiltų prisiminimų.

Taip pat buvo nuostabu, kai po metų sugrįžusi į stovyklą vėl sutikdavau visus metus nematytus vadovus ir draugus. Kaip smagu, kai dažnai vos įvažiuavus į stovyklavietę ir išlipus iš mašinos pribėgdavo jauni vadovai ir nušvitę atviriausiomis šypsenomis bei su džiaugsmo šūksniais, apsikabindavo! Visi džiaugėmės sugrįžę ir vėl susitikę. Tiek džiaugsmo, tiek geros nuotaikos darbo pradžioje! Ir tiek pat ašarų baigus darbus ir rengiantis važiuoti namo...

Ilgai vadovavusi jaunimo stovyklai, prieš kelerius metus rengiausi palikti ir kitiems perduoti lietuviškai kalbančių vaikų stovyklos programos koordinatorės pareigas. Paskutinę stovyklos savaitę vieną vakarą susirinko vadovai. Dana Vainiauskiene pasakė gražią kalbą, jos žodžiai įstrigo mano atmintyje. Ji priminė, kad, vadovavusi tiek daug metų, padėjau paruošti naują kartą, galinčią tęsti šią veiklą. Buvo labai prasminga žvelgti į jaunos vadovus ir suvokti, kad jie toliau puikiai vadovaus, tęs Neringos vasaros stovyklos misiją ir viziją.

– Kokią Neringos stovyklą norėtumėte matyti po daugelio metų?

– Džiaugiuosi, kad Neringos stovykla tiek metų gražiai gyvuoja. Tai – Nekaltojo Prasidėjimo seselių, įkūrusių stovyklą ir ją išlaikiusių, nuopelnas. To pasiekta ir dėka daugybės gerų vadovų bei vadovių, tęsiančių Neringos misiją. Vadinasi, lietuviškumas, asmenybės ugdymas ir tikėjimas Neringos stovyklavietėje bus ir toliau puoselėjami. Nauja karta veikia aktyviai ir prasmingai, te-laimina ją Dievas.

2021-ųjų gegužė